

11. The Global Competitiveness Report 2018. — Режим доступу: <https://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>
12. The Global Competitiveness Report 2019. — Режим доступу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf

JEL Classification: J01, Z11

Володимир Кукоба,
д.е.н., професор,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна,
Volodymyr Kukoba,
Doctor of Science in Economics, Professor,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine
kuk015@ukr.net

ЧИ ВИЗНАЧАЄТЕ ВИ ОРГАНІЗАЦІЙНУ НАДІЙНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА?

ARE YOU DETERMINE THE ORGANIZATIONAL RELIABILITY OF THE ENTERPRISE?

Анотація. Обґрунтовано введення у наукову методологію новітнього показника організаційної надійності підприємства, який дозволить визначати стійкість його упорядкованої діяльності до негативного впливу зовнішнього ринкового середовища. Рекомендовано розробити методику розрахунку оціночного показника організаційної надійності підприємства за чотирма складовими.

Abstract. The introduction into the scientific methodology of the latest indicator of organizational reliability of the enterprise, which will determine the stability of its ordered activity to the negative impact of the external market environment, is substantiated. It is recommended to develop a methodology for calculating the estimated indicator of organizational reliability of the enterprise in four components.

Багато десятиліть ми проектуємо та перепроєктуємо організації та їхню організованість, удосконалюємо порядок виконання різних дій та адаптуємо системи до функціонування у змінюваних умовах. Підприємства постійно упорядковують свої організаційні структури та стратегії діяльності, покращують свої можливості, довгострокову гнучкість і оперативність бізнес-процесів для власного сталого розвитку. При цьому, сталість розвитку компанії ґрунтується на стійкій продуктивності компанії, що базується на адаптивних активах, стабільних і повторюваних процесах виробництва, обслуговування та управління, а також добре навченому та кваліфікованому персоналі. Стійкість внутрішніх систем підприємства їх адаптивність і стабільність забезпечується надійністю цих систем та їх складових.

Протягом довготривалих дизайнерсько-проектних і реінжинірингових студій організацій науковці і практики вишукували способи забезпечення сталості розвитку компаній, але жодного разу ними не розглядався аспект надійності функціонування організації, як групи індивідуумів, після її упорядкування або забезпечення надійності утримання в упорядкованому стані організації-системи. З огляду на це важливим є розробка ефективних методів визначення рівня надійності бізнесових систем різної складності, які зазвичай мають різні механізми відмов, щоб забезпечити адекватну продуктивність при екстремальних і невизначених вимогах. Таким чином, оцінювання та прогнозування надійності функціонування системи є найважливішим аспектом проектної та виробничої діяльності, новітнім напрямом в організаційному проектуванні підприємств.

Традиційно термін «надійність» використовується у інженерному аспекті і передбачає його розуміння, як властивість технічних об'єктів зберігати у часі в установлених межах значення всіх параметрів, які характеризують здатність виконувати потрібні функції в заданих режимах та умовах застосування, технічного обслуговування, зберігання та транспортування [1]. Це слово з середини ХІХ сторіччя використовувалась як характеристика стійкості особи [3]. У першій половині двадцятого сторіччя воно стало терміном, що пов'язаний з повторю-

ваністю, точніше, якщо результат дії або випробування повторювався, то вважалось що він надійний [2]. Останнім часом поняття «надійності» почали поширювати на бізнес, процеси суспільної економічної та соціальної діяльності.

Надійність будь-якого об'єкту пов'язана з імовірністю збою у функціонуванні цього об'єкту протягом певного часового інтервалу. У інжиніринговому аспекті надійність машин і механізмів — це значення статистичного вимірника здатності компонентів складових цих машин або механізмів функціонувати з попередньо заданими характеристиками певний тривалий час. Чим довший час функціонує даний об'єкт, тим більший рівень має значення показника надійності. На практиці рівень надійності віддзеркалюється у тривалості функціонування об'єкту або кількості операцій, які може виконати даний об'єкт, до моменту його відмови (збою). У цьому контексті під збоєм розуміють момент у часі, коли об'єкт не здатен виконувати свої функції з попередньо встановленими характеристиками.

Підприємство, як різновид соціально-економічної організації, складається із сукупності систем, які для досягнення цілей цієї організації повинні слідувати певному попередньо встановленому порядку. Цей порядок і визначає організацію діяльності даного підприємства. В ідеальному випадку підприємство функціонує від моменту започаткування до моменту його ліквідації довготривалий час, що вказує на рівень, який у математичному виразі наближається до безкінечності. Це слід інтерпретувати, як ситуацію, коли підприємство настільки вдало упорядкувало власну діяльність, що це надало змогу функціонувати протягом свого життєвого циклу без збоїв. Однак, такого в природі не існує. На підприємство повсякчасно впливають різні негативні чинники, серед яких є такі, що деструктивно впливають на порядок взаємодії систем підприємств. Це призводить до дезорганізації функціонування підприємства, що проявляється у збоях у його зв'язках і комунікаціях. Для протидії дезорганізації слід вживати упереджуючі заходи з удосконалення поточного порядку підтримування зв'язків між елементами організаційної системи.

Оскільки організаційний інжиніринг здійснює проектування та перепроєктування порядку діяльності різних організацій самі дії з визначення проектного стану організації на підприємстві вже стають рутинними. Прогнозування ефективності функціонування запроектованого чи перепроєктованого порядку діяльності на підприємстві вже стає рутинним і не завжди інформативним процесом. Однак, визначення ступеня або рівня організаційної надійності підприємства в цілому або окремих його систем надає можливість стейкхолдерам підприємства визначати моменти у часі або у життєвому циклі підприємства, коли слід здійснювати нові упорядкувальні процедури в діяльності цього суб'єкта господарювання.

Визначення наперед рівня організаційної надійності підприємства при 3-х, 5-ти та 10-ти річному горизонті дозволяє підприємству здійснювати проактивне управління власною діяльністю визначаючи у майбутньому часові віхи для проведення реінжинірингу порядку виконання бізнес-процесів, оминаючи необхідність щорічних, інколи малоефективних, організаційних змін — реорганізацій. За таких умов організаційні зміни, а з ними додатковий стрес персоналу від нововведень, будуть відбуватися рідше ніж один раз на рік, що буде знижувати витрати коштів на перепроєктування організації і її адаптацію в системі. Точніше, якщо відносний показник організаційної надійності підприємства у трирічному горизонті буде коливатися у межах від 0,33 до 1,00, то це вказує, що кількість організаційних змін буде становити від 3 до 0 протягом визначеного горизонту планування. Це за найкращих умов, коли відносний показник організаційної надійності підприємства буде дорівнювати 1, воно може дозволити собі протягом 3-х років зовсім не проводити жодних внутрішніх реорганізацій і витрачати на це додаткові кошти.

Хоч термін «організаційна надійність» у практиці проектної діяльності використовується відносно давно методики кількісного визначення такої надійності саме для підприємств ще не розроблені. Навіть не визначено складові, що будуть основою прогнозних розрахунків цього показника. З досвіду організаційного інжинірингу можна рекомендувати розглядати організаційну надійність підприємства за такими напрямками: надійність технічних засобів і технологій, надійність роботи персоналу, надійність процесів виготовлення (створення) кін-

цевого продукту, надійність функціонування системи управління підприємства. Склад оцінних показників для встановлення рівнів надійності за напрямками слід визначати на основі статистичних спостережень з використанням адекватного математичного інструментарію.

У підсумку слід наголосити на необхідності започаткування визначення рівня організаційної надійності підприємства, як характеристики, що ілюструє здатність системи підприємства протистояти негативному впливу зовнішнього ринкового середовища підприємства без внесення змін у організацію діяльності цього підприємства. Рекомендувати розробити методику розрахунку оцінчного показника рівня цієї надійності і, попередньо визначивши склад об'єктивних індикаторів даного показника.

Література

1. ДСТУ 2860-94 Надійність техніки. Терміни та визначення. Київ : Держстандарт України, 1994. 36 с.
2. Juran, Joseph and Gryna, Frank, Quality Control Handbook, Fourth Edition, McGraw-Hill, New York, 1988, p. 24.
3. Saleh, J. H. and Marais, Ken, Highlights from the Early (and pre-) History of Reliability Engineering, Reliability Engineering and System Safety, Volume 91, Issue 2, February 2006, pages 249–256

References

1. DSTU 2860-94 Nadiinist tekhniky. Terminy ta vyznachennia. Kyiv : Derzhstandart Ukrainy, 1994. 36 s.(ukr)
2. Juran, Joseph and Gryna, Frank, Quality Control Handbook, Fourth Edition, McGraw-Hill, New York, 1988, p. 24.3
3. Saleh, J.H. and Marais, Ken, Highlights from the Early (and pre-) History of Reliability Engineering, Reliability Engineering and System Safety, Volume 91, Issue 2, February 2006, pages 249–256

JEL M21

Єгор Луценко

студент кафедри бізнес-економіки та підприємництва,

Володимир Кузьомко

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
бізнес-економіки та підприємництва
КНЕУ імені Вадима Гетьмана*

Yehor Lutsenko

*student of Business Economics and Entrepreneurship Department,
yehor.lutsenko@kneu.ua*

Volodymyr Kuzomko

*Ph. D., associated professor
of Business Economics and Entrepreneurship Department
of Vadym Hetman Kyiv National Economic University
kuzomko.volodymyr@kneu.edu.ua*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

ENSURING THE FINANCIAL STABILITY OF ENTERPRISES IN THE DIGITAL ECONOMY

Анотація. Розглянуто сутність та особливості цифрової економіки та її вплив на фінансову стійкість підприємств. Висвітлено можливі напрями забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах цифрової економіки.